

/JÚL 2023 // I. ROČNÍK // I. ČÍSLO/

Obecné noviny

Milí občania,

s veľkou radosťou a nadšením Vám prinášame prvé číslo *Lipoveckých zvestí*, ktoré u nás opäť vychádzajú po mnohých rokoch. Ako starostka našej obce cítim povinnosť obnoviť tradíciu takejto formy komunikácie, aby sme mohli do Vašich domovov prinášať informácie z prvej ruky, spoľahlivé a neskreslené, zároveň zaujímavé a také „naše“. Je mnoho udalostí, aktivít, novinek alebo zaujímavostí, s ktorými sa chceme s Vami podeliť, zároveň by sme radi ponúkli priestor našim občanom, zložkám, či záujmovým organizáciám. Verím, že prostredníctvom obecných novín dosiahneme väčšiu súdržnosť, vytvoríme prostredie, v ktorom sa každý z Vás bude cítiť zapojený a dôležitý. Dúfam, že si tieto noviny oblúbite a že sa stanú dôležitou súčasťou nášho života.

Kolektív redakcie

Uvítanie detí do života

Významnou udalosťou pre našich najmenších sa stal deň 25. jún 2023, kedy Zbor pre občianske záležitosti Človek – Človeku slávnostne uvítali do života 10 malých občianok našej obce. Spoločne s rodičmi a ďalšími príbuznými sme prežili milé okamihy, na ktoré si uchováme pekné spomienky. Pre detičky boli pripravené darčeky a pre rodičov chutná torta. Všetkým prajeme pevné zdravie a krásny radostiplný život v našej obci.

Ako je to s odpadom

Dana Petrašková
Veľkokapacitné kontajnery

Čítajte na str. 2

Zo života obce

Katarína Chrenová/Iveta Vozárová
Udalosti/akcie/aktivity

Čítajte na str. 3

Téma mesiaca

Lucia Vozárová/Alena Dibalová
Riziko vzniku požiaru/Horúce leto

Čítajte na str. 4

AKO JE TO S ODPADOM

Úradné záležitosti

občania sa pýtajú – starostka odpovedá

Mnohí sa pýtate, prečo máme tak málo veľkokapacitných kontajnerov v obci. Prečo nepridáme viac, keď sú preplnené, alebo prečo nerobíme častejší vývoz. Tu sú odpovede a možno vysvetlenie situácie:

Vôbec sa Vám nečudujem, že sa pýtate, že Vás to trápi rovnako ako mňa. Tiež ma hnevá, keď nachádzam preplnené kontajnery a odpad na zemi. Najmä papier resp. kartón je u nás v obci problémom. Podľa zákona o odpadoch je povinnosťou obcí zabezpečiť zber obalov a odpadov ako je uvedené v zozname vpravo. Avšak množstvo a frekvenciu vývozu neurčuje obec, dokonca ani zberová spoločnosť (v našom prípade spol. Brantner Fatra, s.r.o.), ale Organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV).

Obaly a neobaly

- Papier a lepenka
- Plasty, kovy, VKM spoločný zber
- Sklo
- **Textil povinnosť od 1.1.2025**

Zmluvný vzťah:

Ostatné odpady

- Zmesový komunálny odpad
- Objemný odpad
- Drobné stavebné odpady
- Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad
- Jedlé oleje a tuky z domácností
- Biologicky rozložiteľné odpady zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov
- Elektroodpady a batérie
- Nebezpečné odpady

Zmluvný vzťah:

To znamená, že podľa toho, koľko obalov, ktoré si slovenský občan kúpi v obchodoch a výrobca uviedol na trh, resp. distribuoval, sa stanoví „spotreba“ obalov na jedného občana. Zjednodušene vysvetlené, podľa toho nám OZV určí, koľko máme vytriediť, koľko nám na to stačí nádob (ton) a s akou frekvenciou vývozu. Ten výpočet je samozrejme zložitejší. Z uvedených štatistík sa potom vypočíta, aká je úroveň triedenia v našej obci voči tomu, koľko sme ako občania nakúpili obalov. Za rok 2022 sme ako obec v Turci v efektívite naplnenia separačných kontajnerov a vriec skončili na 26. mieste. (nič moc) s celkovou vytriedenosťou 67% toho, čo by sme mali vytriediť. Volala, posielala som žiadosti a fotografie našich preplnených stojísk na OZV. Realita je však taká, že pokiaľ nezvýšime úroveň triedenia, viac nádob, ani vyššiu frekvenciu vývozov nám nepovolia. A teraz ako z toho von? V zmysle platnej legislatívy a vychádzajúc z politiky európskej únie, by sme sa mali dostať na úroveň triedenia 100% a to tak, že občan by mal triediť odpad u seba s tzv. nulovou vzdialenosťou

Nádoby	Vzdialenosť pre občana
Žltá	Nulová
Modrá	Nulová
Zelená	do 150 m
Hnedá	Nulová

k miestu triedenia od svojho obydlija. V praxi smerujeme k tomu, aby mal doma každý svoju nádobu (alebo vrece) na každú zložku triedeného odpadu. **Zámer spoločnosti teda nie je pridávať veľkokapacitné kontajnery, ale naopak. Znižovať ich množstvo a separovať priamo v domácnostiach.** Akokoľvek sa nám to nepáči,

takto je to už dnes v zákone o odpadoch a tak to bude aj v budúcnosti.

Čo môžeme robiť? Triediť triediť a ešte raz triediť. Zvýšiť mieru triedenia a teda následne celospoločensky znížiť cenu za tony komunálneho odpadu môžeme dôsledným a zodpovedným triedením. Papier, ktorý hodíte ku kontajnerom a necháte zmoknúť sa do triedenia nezapočíta a nezapočíta sa ani tráva vyhodaná v lese (a to sú celkom slušné objemy, ktoré by nám pomohli). Naopak, papier vo vreciach pri dome, alebo papier, či plasty odovzdané - podotýkam bezplatne! - v zberovom dvore sa ale do miery triedenia obce započíta. Je to isto pár minút navyše, ale apelujem na Vás, aby ste odpad, ktorý nevojde do nádob vložili do vriec (získate na obecnom úrade) a tak uložili ku kontajnerom, alebo uložili pod terasu gazdovskej krčmy, aby sa neznehodnotil. V ideálnom prípade naložili do kufra a odviezli do zberového domu. Takto nám nebudú vznikať skládky znehodnoteného odpadu. Za úroveň triedenia potom obec môže získať dotácie z Environmentálneho fondu na pokrytie rôznych aktivít v tejto oblasti a zároveň sa dostane na nižšiu cenu v poplatku (€/tonu) za úroveň triedenia odpadov. V roku 2022 sme platili 18€/tonu, sú obce, ktoré majú poplatok len 11€/tonu.

A ešte niečo k odpadom.

Drobný stavebný odpad z Vašich prerábok domov naozaj nepatrí na verejné priestranstvo, ani k susedovmu plotu. Takéto skládky nachádzame napr. na ulici Partizánskej pod hasičskou zbrojnicou, či Pod Kanálom. Veď predsa každý má možnosť a je povinný svoj drobný stavebný a iný odpad, ktorý sa nezmestí alebo nepatrí do komunálneho alebo triedeného odpadu priamo v obci, odviezť do zberného dvora. **Pre obec Lipovec je zberným dvorom areál spol. Brantner Fatra na Robotníckej ulici v Martine s prevádzkovou dobou Pon.-Pia. 10.00 – 18.00, pričom separovaný odpad (papier, sklo, pet fľaše, tetrapack, či kov) Vám preberú bezplatne.**

VÁŽENÝ MNOŽSTVOVÝ ZBER

Zberové spoločnosti sú pripravené od nového roka prejsť aj na tzv. „množstvový zber“ odpadov z domácností. Teda môžu v domácnostiach a firmách vážiť množstvo komunálneho odpadu v nádobe a na tom základe adresne faktúrovať jeho majiteľovi. Okrem administratívy je tam ale niekoľko ďalších háčikov, s ktorými sa musíme ako obec vysporiadať. Tam, kde už takýto zber zavedený bol, začali vznikať čierne skládky v obciach, dokonca v lesoch, lebo Slováci sú takí „vynaliezaví“ aby mali menej vlastného odpadu za ktorý treba platiť, že sú schopní čokoľvek, aj nastrkať ho do susedovho kontajnera.

Zároveň, pokiaľ nádoby nebudú plné, aj frekvencia vývozov sa zníži, resp. prispôbi a to nemusí vyhovovať každému rovnako. Takže je naozaj dôležité pripraviť sa na rôzne alternatívy dôsledne, pretože hoci aj my na obci vítame vážený množstvový zber a vnímame ho ako spravodlivejší pre občanov, stále musíme počítať s negatívami, ktoré to môže priniesť. Verím ale, že my lipovčania sme uvedomelí ekologicky a ekonomicky zmysľajúci ľudia a budeme sa vedieť vysporiadať so všetkými nástrahami. V každom prípade, pred koncom roka Vás budeme ešte informovať, či a ako sa zber odpadov v našej obci vyvíja.

KOŠE NA PSIE EXKREMENTY

Na začiatku roka 2023 sme umiestnili 6 košov na psie exkrementy, ktoré majú možnosť využívať prechádzajúci občania so svojimi psíkmi. Chceme tak chrániť verejné aj súkromné pozemky pred nechceným a nepríjemným odpadom psích miláčikov. Treba však skonštatovať, že nie vždy sa odpad nachádza v košoch a ešte stále sú priestory znečistené. Je potrebné, aby sme zodpovedne pristupovali k tejto možnosti, po psíkoch upratali a tak sa vyhli zbytočným nepríjemnostiam zo strany obyvateľov a Obecného úradu. Výkaly po psoch patria do komunálneho odpadu, preto vrečko s týmto obsahom môžete vhodiť aj do vlastnej nádoby.

Ďakujem za porozumenie a spoluprácu

V ďalšom čísle sa dočítate:
Čierne stavby v obci

Tel.: 0911 898 759
E-mail: starostka@lipovec.sk
www.lipovec.sk

ZO ŽIVOTA OBCE

ZHRNUTIE I. POLROKA 2023

DETSKÉ ŠPORTOVÉ HRY

12. februára 2023 zorganizoval KST - Lipovec pod vedením Janka Ondríka zimné športové hry pre deti. Deti si spoločne s rodičmi do sýtosti užili preteky na zvyškoch snehu, posilnili sa pripraveným čajikom a boli odmenené drobnými cenami a diplomami..

FAŠIANGY NA LIPOVCI

Tradičným každoročným podujatím sú Fašiangy. Tento rok sme volili Fašiangy trochu v inej podobe a spojili sme ho s detským pirátskym fašiangovým karnevalom. Pri vstupe do kultúrneho domu vítali prítomných masky pirátov s fašiangovými šiškami a prípitkom. Sála kultúrneho domu bola vyzdobená pirátskymi vlajkami a foto-kútikom s pirátskou loďou. V programe vystúpili deti z Materskej školy a počas karnevalu deti súťažili a zabávali sa pri detských pesničkách. Na tejto milej akcii sa podieľali okrem obce Lipovec, OZ Lipovienka aj členovia ZO - SZPP a zaniknutého Červeného kríža. Veľkou radosťou pre organizátorov boli usmievavé a šťastné detské tváre a spokojnosť rodičov.

VEĽKONOČNÁ VÝZDOBA

Pred sviatkami Veľkej noci sa mládežníci z klubu Lipoveckých Drakov, pod vedením OZ Lipovienka zapojili do úpravy a výzdoby ostrovčeka pri vstupe do obce, aby tak spríjemnili blížiac sa sviatky.

KVETNÁ NEDEĽA 2023

Na Kvetnú nedeľu 2. apríla 2023 sa v obradnej miestnosti obce Lipovec konali evanjelické služby Božie s novou zborovou farárkou zo Sučian pani Mgr. Evou Škarupovou Lašákovou, ktorá predniesla povzbudivé slová k Veľkej noci. Služby božie sa spravidla konajú v našej obci každú poslednú nedeľu v mesiaci.

KLADENIE VENCOV K OSLOBODENIU OBCE

Dňa 11. apríla 2023 si členovia Zväzu protifašistických bojovníkov, za účasti vedenia obce Lipovec a občanov, uctili kladením vencov na miestnom partizánskom cintoríne a pri kultúrnom dome, 78. výročie oslobodenia obce Lipovec.

ZÁJAZD DO JABLONKY

Po niekoľkých rokoch sa 19. apríla 2023 opäť uskutočnil nákupný zájazd do poľskej Jablonky. Plný autobus s našimi spoluobčanmi a občanmi z Vrútok a Turčianskych Kľačian smeroval na poľské trhy. Odmenou pre organizátorky bola spokojnosť s organizáciou a nákupmi.

SPOLOČNÁ BRIGÁDA S KLIENTAMI DSS META

V dňoch 27. - 28. apríla 2023 klienti DSS Meta pomáhali pri skrášľovaní našej obce. Brigády sa pod vedením pani zástupkyne starostky Katky Chrenovej zúčastnili aj turisti z KST Lipovec a mamičky s deťmi z Turistického oddielu mladých.

SVÄTÁ OMŠA

Pri príležitosti 106. výročia Zjavenia Panny Márie vo Fatime sa 13. mája 2023 konala v sále kultúrneho domu Svätá omša, ktorú celebroidal pán farár Jaroslav Dekan. Vo svojej kázni poskytol príležitosť 63-om veriacim zamyslieť sa nad udalosťami, ktoré sa odohrali pri malom portugalskom mestečku Fatima, kde sa 13. mája 1917 zjavila trom malým deťom Lucii, Františkovi a Hyacynte Panna Mária.

STAVANIE MÁJA

Tradičným podujatím na konci apríla je Stavanie mája. Aj tento rok naši dobrovoľní hasiči, za pomoci hasičov z Vrútok, pripravili máj pre všetky slobodné dievčatá, ktoré ho ozdobili farebnými stužkami. Nechýbala dobrá nálada, sladké občerstvenie a pre deti malé tvorivé dielne.

ZDOKONAĽOVACIA PRÍPRAVA DHZO LIPOVEC

V pondelok 1. mája 2023 sa v priestore pri lipoveckej elektrárni uskutočnila zdokonaľovacia príprava dobrovoľných hasičov, zameraná na prácu s hasičskou technikou, vytvorenie jazierkového systému k prípadnému lesnému požiaru a koordináciu jednotlivých skupín. Pod vedením veliteľa p. Martina Muráňa sa cvičenia zúčastnili členovia obecného Hasičského zboru Lipovec.

Autori: Katarína Chrenová/Iveta Vozárová

DEŇ DETÍ

Najradostnejším podujatím v našej obci bol Deň detí, ktorý sa tento rok konal v nedeľu 28. mája 2023 v popoludňajších hodinách. Pre deti sme pripravili športové hry, tvorivé dielne, maľovanie na tvár a v programe vystúpila slávna skupina Kompánia z Turca, naši dobrovoľní hasiči s technikou a na záver popoludnia ochotnícke divadlo zo Žabokriek s úžasným vystúpením pre celú rodinu, pod názvom: **Odvážne dobrodružstvo**, s pesničkami a krásnou farebnou scénou.

ROZLÚČKA S PREDŠKOLÁKMI

Posledný júnový deň patril rozlúčke v MŠ so 6-timi predškôlkami, ktorí pod vedením pani riaditeľky a pani učiteľky pripravili pre svojich rodičov a priateľov milý program. Budúcim prváčikom želáme len to najlepšie, veľa úspechov a radosti, aby žiaden svár nezakryl ich detský úsmev. Prajeme im veselé prázdniny a šťastný nástup do školy!

Teplé a suché počasie zvyšuje riziko vzniku

Pri dlhotrvajúcom horúcom počasí narastá nebezpečenstvo vzniku požiaru v prírode. Vhodné podmienky na vznik požiaru vytvára suché a teplé obdobie bez zrážok. V takomto období, pokiaľ suché a teplé počasie trvá najmenej päť po sebe nasledujúcich dní, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vyhlasuje pre celé územie okresu alebo časť územia okresu čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ktorý je prostredníctvom obecného úradu oznámený občanom. Ohrozenosť lesných porastov ovplyvňuje okrem sucha a tepla i vietor, stav vegetácie a v neposlednom rade aj činnosť človeka. Nedbalosť a neopatrnosť môže spôsobiť vznietenie preschnutých trávnych porastov napríklad odhodením nehaseného ohorku z cigarety alebo odhodením sklenenej fľaše, ktorá sústreďuje slnečné lúče podobne ako lupa. V lete nás láka možnosť opekania si v prírode. Jedna iskra z neopatrného zakladania ohniska, môže viesť k zbytočným stratám na životoch, zdraví, majetku alebo k zničeniu prírody.

V prípade, že je pre aktuálne obdobie vydaná výstraha a zákaz zakladania ohňa, je potrebné ju rešpektovať. V čase vyhláseného zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru je každý povinný dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti, ku ktorým patrí najmä:

- zákaz vypaľovať porasty bylín, kríkov, stromov a taktiež zakladať oheň na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu;

- fajčiť, odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve.

Návštevníci prírody by mali mať na zreteli, že lokalizácia a následná likvidácia požiarov v lese je veľmi náročná z dôvodu ťažko dostupného terénu, nedostatku zdrojov vody a nutnosti využitia veľkého množstva síl a prostriedkov. Ochrana lesov pred požiarom nesmie byť len povinnosťou majiteľov, užívateľov lesov, hasičov a ostatných zainteresovaných orgánov. Musí sa stať záležitosťou všetkých občanov, návštevníkov lesa.

Autor: Lucia Vozárová

Prpravujeme

Kalendár akcií

22.7.	Výlet do Poľského Tešina a Severnú Moravu
5.8.	Výstup na Panošínú
26.8.	Deň obce
29.8.	Výročie SNP - kladenie vencov
18.10.	Nákupný zájazd do Jablonky

Plánované projekty

Osadenie kríža na cintoríne

Fotovoltické panely na streche MŠ

Vybudovanie parkoviska pred OÚ

Kanalizácia

Téma sezóny

Nástrahy leta – vysoké teploty, horúčavy

Obdobie leta prináša so sebou veľa slnečných teplých dní, a tým aj možnosť dlhšieho zdržiavania sa vo vonkajšom prostredí, v prírode i na záhradách. Je nesmierne dôležité dodržiavať správny pitný režim. Platí to pre všetky vekové kategórie, ako sú deti, mládež, tak i dospelí a v neposlednom rade i seniori. Priemerne by dospelý človek mal za 24 hodín prijať aspoň 1,5 - 2 litre tekutín. Ich nedostatok môže spôsobiť rôzne zdravotné komplikácie, ako je fyzická slabosť, únava, závraty, nevoľnosť, bolesť hlavy, problémy s trávením, dehydratácia. Práve zodpovedným dostatočným príjmom tekutín môžeme týmto nepriaznivým príznakom zabrániť. Najviac ohrozenou skupinou sú deti a seniori, preto by sme im mali dodržiavanie správneho pitného režimu pripomínať častejšie. Najlepšou voľbou je pitná voda z vodovodu, jemne sytená minerálna voda a nesladený ovocný či bylinný čaj.

Autor: Alena Dibalová

Lipovecké zvesti, štvrťročník, 1. číslo, júl 2023, 1/2023, 1. ročník; vychádzajú bezplatne; VYDÁVA: Obec Lipovec, Hrabiny 290/11, 038 61 Lipovec, IČO: 00316776, tel: 0911 898 759, email: starostka@lipovec.sk, www.lipovec.sk; Evidenčné číslo: EV 6136/23/PT; ISSN: 2730-1222; REDAKČNÁ RADA: Ing. Dana Petrášková, Mgr. Alena Dibalová, Ing. Dušan Ertl, JUDr. et PhDr. Katarína Chrenová, Jana Kašíková, Iveta Vozárová, Bc. Lucia Vozárová; Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov. Texty neprešli jazykovou úpravou. Tlač: Neoprint Plus, s.r.o.